

2.2.Ako redefinovať makroekonomické a mikroekonomické ukazovatele

Z KAPITOLY 2. Iné makroekonomické a mikroekonomické ukazovatele

V **makroekonomike** sveta je ešte i dnes v podmienkach globalizovanej ekonomiky a hegemonie transnacionálnych finančných korporácií základným kritériom úspešnosti národného štátu ukazovateľ HDP (hrubý domáci produkt) a príjem krajiny či výdavky krajiny za jeden fiškálny rok.

Už týmto tvrdením sa odhaľuje, ako zdeformované sú kritériá úspešnosti ekonomík jednotlivých štátov, ktoré nemajú pod kontrolou ekonomické dianie najmä v našich stredoeurópskych krajinách. Ak teda vysvetľujem možnosti praktického uplatnenia systému ekonomickej demokracie, budú tieto ukazovatele potrebné či identické v systéme ekonomickej demokracie?

Doterajšie konštruovanie týchto kritérií prebieha ako prioritné kapitálové oceňovanie výnosnosti súkromných investícií, ktoré potrebujú pre rast týchto investícií v danej krajine neustále sa zvyšujúcu spotrebu výrobnú i spotrebných tovarov a pôžitkov⁽⁵³⁾.

Schweickart venuje kritike kapitalizmu ako systému vytvárajúcemu širokú škálu nerovnosti v príjmoch a v bohatstve, vo svojej knihe celú štvrtú a druhú kapitolu⁽⁵⁴⁾. Súhrnne možno konštatovať, že **príčinou nefunkčnosti makroekonomických kritérií v súčasnosti je nespravodlivé prerozdeľovanie vytváraného bohatstva**. Aj v krajinách s najvyšším rastom HDP rastie nezamestnanosť, zapríčinená nerovnováhou medzi výrobnými silami a výrobnými vzťahmi. Od Pikettyho vydania jeho diela už je oficiálne definovaná situácia s obrovskou nerovnosťou v rozdeľovaní príjmu, a to ako v mzdách tak i v dôchodkoch.

Pri produkcii už dve dekády za sebou prebieha intenzívne *uvolňovanie pracovnej sily*, pretože je nahradzovaná výkonnejšími technológiami, zvýšenou produktivitou výroby, pričom rastie hrozivo kvantitatívne nielen *armáda nezamestnaných, ale i množstvo ľudí od začiatku možného aktívneho hospodárskeho života nezapojeného do zamestnávania*. A to nielen kvôli deformovanej štruktúre práce (hrozivo rastie nezamestnanosť vzdelaných mladých absolventov škôl, hrozivo rastie počet chronicky nezamestnaných, ktorí stratili svoju prácu a nikdy viac žiadnu ďalšiu nenašli, rastie nezamestnanosť v nemanuálnych prácach, atď.), ale i pre nasýtenosť pracovníkmi v terciálnom sektore služieb, dokonca i kvartérnom sektore informácií.

Najnovší vývoj z praxe ukazuje, že nielen nadnárodné korporácie, ale aj podniky operujúce v regióne či lokálne *uvolňujú kapitál*, tento proces *uvolňovania kapitálu* prebieha v tichej štrukturálnej revolúcii zbavovaním sa nákladných výrobných prostriedkov, budov, zariadení, pozemkov, ktoré neprinášajú rýchlu návratnosť a zisk, v prospech *virtuálne pôsobiaceho kapitálu*, teda nehmotných finančných aktív virtuálnej ekonomiky i informačného a intelektuálneho kapitálu (využívanie rôznych práv a nehmotných procesov – vid' komunikačné firmy, oblasť IT, telekomunikační operátori, finančné korporácie, atď.)

Môžeme teda konštatovať, že rast HDP je *prerozdeľovaný vysoko nespravodlivo* (za existencie liberálneho ekonomického systému s minimalizovaním odvodových a daňových povinností) a z rastu HDP vlastne región ani krajina nemá potrebný rozvojový impulz. Čoraz viac sa otvárajú pomyslené „nožnice“ na diagrame bohatých a chudobných, vid' *diagram nerovnosti domácností USA*, popísaný Schweickartom v kap.IV.Kapitalizmus a jeho zlé stránky⁽⁵⁵⁾.

Problému rastu a rozvoja sa však Schweickart venuje viac v súvislosti so spotrebou a ekologickými aspektmi. „Musíme rozlišovať medzi *rastom a rozvojom*. Rast znamená prírastok spotreby meraný štandardami HDP. Rozvoj predstavuje racionálny pohyb vpred smerom k trvalo udržateľnej budúcnosti⁽⁵⁶⁾. “Súvislosť so spotrebou a jej vzťahom k environmentálnym dôsledkom je síce pochopiteľná, pretože kapitalizmus potrebuje pre svoj neustály rast zvyšovanie spotreby, ale ako ekonómovia predsa dokážeme ovplyvniť štruktúru *dopytu*, ktorý tú spotrebu vyvoláva.

Ale predovšetkým vieme z analýz, že

rast zásluhou nespravodlivého prerozdelenia bohatstva sa mýňa účinkom a nespôsobuje spoločenský rozvoj,
pričom sa ***ekonomický rast hrubo deformuje iba v prospech návratnosti súkromných investícií.***

Odkazy:

(53) Zborník *Svet v bode obratu: stať Otázky ekon.modelovania...*, Aké makroekon.ukazovatele, č.2, str.117,

(54) Schweickart-*Ekonomická demokracia – po kapitalizme*. IV.kap.Kapitalizmus a jeho zlé stránky str.111, Kap.II – Argumentácia obhajcov kapitalizmu, str.51-70,

(55))Schweickart-*Ekonomická demokracia – po kapitalizme*, str.112 – Nerovnosť, obr.4.1.,

(56) Schweickart-*Ekonomická demokracia – po kapitalizme*), str.141,